

Віртуальний університет та форма як у Хогвартс: науковиця Луцького НТУ про міжнародну мобільність у Португалії

Неможливо стати педагогом, прочитавши лише одну книгу. Навряд чи можна досягнути наукового результату, провівши лише одне дослідження. Точно не можна дати наступному поколінню цінних порад, не здобувши власного життєвого досвіду. Обмежуючи джерела знань, кругозір і себе ми втрачаємо можливість розвиватися, набувати нових умінь, пізнавати світ і помічати усі його принади. Натомість, глибина обізнаності та широке коло професійних поглядів педагогів, вчителів, викладачів і науковців є запорукою успішності кожного майбутнього покоління.

Важливим джерелом якісної освіти, зокрема є можливість переймати досвід іноземних колег. Головне у цьому напрямку не копіювати уже напрацьовані системи, а черпати ті основні складові, котрі уже пройшли випробування часом і мають значні результати. Одним із чинників високої ефективності діяльності Луцького НТУ є міцні партнерські відносини із низкою іноземних ЗВО та науковців, які готові до спільних напрацювань та ефективної взаємодії. Таким стратегічним партнером для нас є Політехнічний Університет Браганси у Португалії, де протягом 5 місяців у ролі запрошеного професора перебувала завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Луцького НТУ **Лариса Вікторівна Савош**.

За цей час, науковиці вдалося побачити щирю підтримку та приязність португальських колег, освоїти віртуальну платформу для навчання онлайн, відчутти справжній командний дух у роботі, неймовірно вдосконалити англійську та вивчити португальську. Крім того, пощастило попрацювати із талановитою інтернаціональною молоддю, адже її студентами були представники близько 30 країн світу, пізнати та зрозуміти їхні особливості, і головне - подружитися з ними й продовжити спілкування навіть після завершення програми.

Отож, про «Запрошеного професора», освіту в Португалії, форму як у персонажів «Гаррі Поттера» та втілення інновацій у Луцькому НТУ - читайте в інтерв'ю із Ларисою Савош.

- Розкажіть, у якій міжнародній програмі Ви брали участь, що вона передбачала?

- Я брала участь у програмі міжнародної мобільності викладачів «Запрошений професор» у Політехнічному Університеті Браганси (Португалія). Програма була розрахована на семестр і передбачала три основні види діяльності:

1) викладання однієї з дисциплін, загальним обсягом 6 кредитів ESTC (60 годин аудиторних занять) англійською мовою;

2) поширення педагогічних інновацій;

3) наукова робота і спільні наукові дослідження з португальськими колегами.

Конкурс на участь у програмі «Запрошений професор» був оголошений Політехнічним університетом Браганси для викладачів вузів-партнерів. До речі, цей університет є стратегічним партнером Луцького НТУ. Співпраця між університетами триває вже більше 8 років, при чому напрями взаємодії постійно розширюються. До слова, ми маємо 12 програм подвійних дипломів магістра з різних спеціальностей із Політехнічним Університетом Браганси.

Програма «Запрошений професор» - це новий напрям співпраці. До пакету документів, які необхідно було представити на конкурс відносились: мотиваційний лист, розширене сіві, робочий план. Відбір учасників здійснювався із числа викладачів, чиї документи були схвалені Вченою радою Політехнічного Університету Браганси. Головний акцент робився на досвід роботи, педагогічну майстерність, наукові досягнення, рівень володіння англійською мовою.

- Як довго тривала робота у Португалії і якою була мета перебування в університеті Браганси?

- Програма «Запрошений професор» тривала з 15 вересня 2019 року до 15 лютого 2020 року. Її метою був обмін педагогічним досвідом, поширення педагогічних інновацій і спільні наукові дослідження. До речі, разом зі мною у програмі брали участь викладачі з Бразилії та Іспанії.

- Як зустріли Вас португальські колеги? Можливо траплялися якісь труднощі у новому освітньому середовищі?

- Я працювала на кафедрі Економіки та менеджменту факультету технологій і менеджменту Політехнічного Університету Браганси. Португальські колеги зустріли мене дуже тепло і привітно. Звичайно, система організації навчання відрізняється від нашої, тому потрібен був час, щоб ознайомитись і звикнути.

В університеті діє віртуальна онлайн платформа, де фактично відбувається увесь документообіг, усе «життя» університету. Це надзвичайно зручна віртуальна платформа, яка суттєво полегшує комунікації між учасниками навчального процесу, економить час і ресурси.

Суттєво відрізняється система оцінювання студентів. Так, максимально студент може набрати 20 балів. 40% він має змогу набрати на екзамені, а решту 60% - під час семестру. Викладач пропонує студентам різні типи завдань, які мають бути виконані під час семестру (проекти, case study, літературне ревію тощо) і мають певний відсоток від максимальної оцінки. Студент має право обирати різні типи завдань, щоб здобути в сумі 60%. При чому, курсовий проект, а іноді і два, студенти виконують з кожної дисципліни. Мені потрібно було підготувати навчально-методичний комплекс дисципліни «Управління міжнародними проектами» англійською мовою згідно з новими вимогами (силабус, презентації, завдання для курсових проектів, набір case study, перелік тем для літературних ревію тощо). Звичайно, спочатку було дуже важко викладати англійською мовою та й аудиторне заняття триває в Португалії не 1 годину 20 хвилин, як у нас, а 2 години.

- Розкажіть про студентів, з якими працювали... це власне португальські студенти чи молодь, що також бере участь у міжнародних освітніх програмах?

- Для мене особисто, найприємніше, що є у професії викладача - це робота зі студентами. В Португалії студентів не розділяють за групами, розклад складають за дисципліною. Тобто, мої заняття відвідували здобувачі усіх освітньо-професійних програм, у планах яких є дисципліна «Управління міжнародними проектами». На моєму курсі були і португальські студенти, і студенти, які перебували в університеті за програмою Erasmus чи іншими програмами академічної мобільності.

Я працювала з 54 студентами, серед яких були представники майже 30 країн світу: Португалія, Іспанія, Італія, Франція, Нідерланди, Німеччина, Польща, Румунія, Словенія, Молдова, Литва, Білорусія, Косово, Азербайджан, Бразилія, Непал, Індія, Туреччина, Пакистан, Кенія, Алжир, Кабо Верде, Мозамбик та інші. Це незабутній досвід. Я підтримую зв'язок із більшістю моїх студентів і зараз.

- Чим відрізняється тамтешня молодь від української?

- Мене вразив дух академічності, яким живе університет. Першочергова увага приділяється якості освітнього процесу. Це впливає і на студентів. Вони є більш мотивовані, багато працюють самостійно. Віртуальна платформа автоматично фіксує присутність студентів і контролює викладача. Якщо студент пропустив без поважних причин більше 20% аудиторних занять, то він автоматично не допускається до здачі іспиту. Працюючі студенти мають спеціальний статус і особливі умови здачі іспиту. Студенти мають дуже багато захоплень, активно студентське самоврядування, особливі традиції, спеціальний одяг, який був прототипом одягу учнів школи Хогвартсу - відомого бестселера про Гаррі Поттера.

- Що найбільше Вам запам'яталося у роботі з іноземними студентами?

- *Всі були націлені на серйозну роботу. Але спочатку, трішки важко було звикати до англійської мови кожного студента, оскільки англійська, якою розмовляють у різних країнах, має суттєво різні відтінки, особливості і звучання. І почесно, і повчально, і відповідально було для мене працювати у такому мультикультурному і мультирелігійному середовищі. Часом за однією партою опинялись представники не зовсім дружніх країн і різних релігій. Тому головне правило – повага один до одного. Тільки повага забезпечує комфорт, взаєморозуміння, дружню атмосферу і високу продуктивність роботи.*

- Одним із напрямів програми було поширення педагогічних інновацій. Розкажіть про це детальніше.

- *Я брала участь у підготовці проектної заявки регіонального проекту програми ERASMUS+ «MRIA - Measuring-up: Retraining and Improving the Academy», головною метою якого є підвищення педагогічної майстерності викладачів. Лідером проекту є Політехнічний Університет Браганси, а Луцький НТУ є учасником консорціуму. Крім того, провела воркшоп «Розвиток нового продукту» для колег і студентів спільно з професором Ivan Francisco Martinez Neri університету University College Lillebael (Оденсе, Данія). Також брала участь у воркшопі «How to kick-off Co-creation Project in your Higher Education Institution», який проводив Генеральний директор міжнародної інноваційної платформи Demola Global Ville Kairamo (Фінляндія).*

- Окрім викладацької роботи Ви займалися ще й науковою діяльністю. Які результати були досягнені Вами за цей час?

- Під час перебування у Політехнічному Університеті Браганси проводила спільні наукові дослідження з колегами і студентами, що стосуються використання нових технологій у харчовій промисловості, яка є пріоритетним напрямом досліджень університету. Результати досліджень були опубліковані у Міжнародному науковому виданні *Inventions* (Швейцарія), яке входить до видань наукометричної бази *Scopus*. Також брала очну участь у 4 Міжнародних наукових конференціях:

1. Міжнародний наукова конференція «*International Congress on Engineering and Sustainability in the XXI Century – INCREASE 2019*», Технічний університет Альгарве, Фаро, Португалія (9-11 жовтня 2019 року).
2. Міжнародна наукова конференція «*First Internacional School of Renewable Energy and Energy Efficiency*», Політехнічний університет Тлемсен, Алжирія (4-7 листопада 2019 року).
3. Міжнародна наукова конференція «*The world is changing...What is now?*», Політехнічний університет Браганси, Португалія (10-12 грудня 2019 року).
4. Міжнародна наукова конференція «*Co-creation Processes in Higher Education*», Політехнічний університет Браганси, Португалія (29-31 січня 2020 року).

- Які напрацювання «привезли» до Луцька? Що втілюватимете у життя уже в стінах Луцького НТУ?

- Велика увага у Політехнічному Університеті Браганси приділяється питанню набуття студентами soft skills, зокрема таких важливих як вміння презентувати свою думку, працювати в команді, проявляти лідерські якості тощо. Уся методика викладання побудована на використанні роботи у групах, що і сприяє набуттю таких soft skills. Планую втілювати в практику викладання групові завдання для студентів не тільки на окремих заняттях, а і для курсових проектів.

- Що зацікавило і найбільше сподобалося Вам у роботі в Брагансі?

- Найбільше сподобалось те, що викладач займається тим, чим і повинен займатись - викладацькою роботою, інші види робіт, крім наукової діяльності не є обов'язковими. Викладач постійно вдосконалюється, шукає нові методи викладання, що забезпечують

збільшення зацікавленості студентів і, як наслідок, зростання якості навчання. Дуже сподобалось те, з якою повагою і навіть бережливістю відносяться колеги один до одного, як допомагають, підтримують, разом працюють на спільний результат. Сподобалось, що усі курси із розвитку і удосконалення, які провадить університет є безкоштовними для викладачів і студентів. Я мала можливість безкоштовно відвідувати курси із португальської мови, пройти тестування і отримати сертифікат A 1.2.

- Як ви можете оцінити надання освітніх послуг у Португалії? Що варто було б запозичити й українським науковцям та педагогам?

- Найкращий показник надання освітніх послуг – це наповненість університету і кількість іноземних студентів. Так от, Політехнічний Університет Браганси працює на повну потужність, дуже раціонально використовуючи аудиторний фонд із 9 ранку до 11 вечора! При цьому навчання платне і вартість однакова для усіх студентів, і португальських, і іноземних. Зараз розглядається питання розширення університету, де близько 25% студентів є іноземними. Я вже частково відповіла за другу частину запитання, тобто, що варто запозичити українським викладачам. Справа в тому, що ми знаходимось в різних умовах із португальськими колегами. Результат нашої праці залежить, в першу чергу, від умов, які створені для роботи і розвитку, від ступеня мотивації і заохочення. А знань, ентузіазму і бажання нам не позичати.

- Якою запам'яталася Вам Португалія? Чи радите її відвідати?

- Португалія запам'яталась прекрасними людьми, які вміють якісно працювати, гарно відпочивати і завжди знаходять час для спілкування з колегами, друзями і родиною. Прекрасна природа, старовинна архітектура, багата культура, особливі традиції, чудова кухня і смачне вино нікого не залишать байдужим. Ви завжди захочете повернутись у Португалію...